

KRUSTA VĒSTS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Kor. 1:17–31; Kol. 1:20; 1. Pēt. 2:24; Ap. d. 13:16–47; 1. Kor. 2:1–5.

ATMIŅAS PANTS:

“Jo vēsts par krustu ir ģeķība tiem, kas pazūd, bet mums, kas topam izglābti, tas ir Dieva spēks” (1. Kor. 1:18).

Cicerons, Romas rakstnieks un orators, kas bija pagāns, bija sacījis romiešiem, lai viņi krusta ideju kā soda līdzekli turētu pēc iespējas tālāk no savām domām. Lai gan Cicerons nomira apmēram pusgadsimtu pirms Jēzus dzimšanas, viņa izteikums ilustrē nicinājumu, kādu romieši izjuta pret krustu. Tas bija tik slikti, ka viņiem pat nevajadzētu domāt par to.

Savukārt Pāvils rakstīja: “Krusta vēsts [...] ir Dieva spēks” (1. Kor. 1:18). Pāvila acīs krusts ir instruments, ar kura palīdzību notiek izlīgšana starp Dievu un cilvēku (Ef. 2:16, Kol. 1:20), Jēzus pazemības augstākais simbols (Fil. 2:8) un vieta, kur samaksāta mūsu milzīgā parādu summa (Kol. 2:14).

Krusts ir Pāvila atbilde uz problēmām Korintā. Nav jālasa tālu 1. Kor., lai saprastu, ka viņš ļoti satraucas par vienu galveno jautājumu: draudzes šķelšanos. Pāvils ir tik satraukts, ka tūlīt pēc sveiciena daļas (1. Kor. 1:1–3) un pateicības daļas (1. Kor. 1:4–9) viņš uzreiz sāk runāt par šo tēmu (1. Kor. 1:10–17). Šajā nedēļā mēs pievērsīsimies spēcīgajai krusta vēstij kā atbildei uz šo un citām Korintas problēmām.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 11. jūlijā.

Krusta evaņģēlijs

Pāvils saka, ka krusta vēsts ir Dieva spēks mums. Nepārsteidz, ka “Jēzus Kristus un tas pats krustā sists” ir viņa sludināšanas centrā (1. Kor. 2:2).

Izlasi 1. Kor. 1:17–31. Kādu svarīgu domu Pāvils šeit pauž? _____

1. Kor. 1:18–31 Pāvils runā par kontrastu starp cilvēku neprātu un dievišķo gudrību. Krustam ir spēks atklāt vissliktāko cilvēkā un vislabāko Dievā. Šo pirmo nodaļu ievada paziņojums 1. Kor. 1:17. Tā kā Kristus krusts nav paredzēts, lai tiktu atņemts tā spēks (1. Kor. 1:17), krusta vēstij mūsu sludināšanā jābūt centrā (sk. arī 1. Kor. 2:2).

Pāvils saka, ka viņš tika sūtīts nevis kristīt, bet sludināt krusta evaņģēliju. Šis paziņojums prasa divus svarīgus novērojumus. Pirmkārt, grieķu darbības vārds, kas tulkots kā “sūtīt”, ir “apostellō”, kas nāk no tā paša vārda saknes kā vārds “apustulis”. Tātad Pāvila kā apustuļa galvenais uzdevums bija evaņģēlija sludināšana. Otrkārt, Pāvila izteikumi par kristīšanu nenozīmē, ka kristīšana nav svarīga vai vismaz nav tik svarīga kā sludināšana. Viņš kritizēja tos, kas pārspilēti pievērsa uzmanību tam, kurš kristī, nevis Jēzum, kurā viņi ir kristīti.

Ar “gudriem vārdiem” (1. Kor. 1:17) Pāvils nedomāja, ka izsmalcinātas runas būtu sliktas pašas par sevi. Doma ir tāda, ka cilvēku gudrība nedrīkst aizēnot krusta vēsti. Šī frāze attiecas uz grieķu-romiešu retoriku. Atēnās Pāvils izmantoja loģiku, zinātni un filosofiju, bet tas deva maz augļu. Tādēļ “viņš nolēma Korintā izmantot citu darba plānu, lai piesaistītu neuzmanīgo un vienaldzīgo uzmanību. Viņš izlēma izvairīties no sarežģītiem argumentiem un diskusijām un ‘nezināt neko’ citu korintiešu vidū kā vien ‘Jēzu Kristu un to pašu krustā sistu.’” (Elena Vaita “Apustuļu darbi” 244. lpp.)

Kā sarežģītas runas var aizēnot krusta vēsti? Kāpēc Jēzus Kristus un Viņa krustā sīšanas sludināšana deva lielākus augļus Korintā nekā loģika, zinātne un filosofija Atēnās? Vai tomēr reizēm loģika, filosofija un zinātne var noderēt evaņģēlija sludināšanā? _____

Ģekība tiem, kas pazūd

Salīdzinot cilvēku neprātu ar dievišķo gudrību, Pāvils saka, ka “vēsts par krustu ir ģekība tiem, kas pazūd” (1. Kor. 1:18). Šī ir pirmā no sešām atsaucēm uz ģekību jeb muļķību 1. Kor. 1:18–31.

Izlasi 1. Kor. 1:20, 21, 23, 25 un 27. Kā šīs atsauces uz ģekību palīdz saprast, ko Pāvils domāja, sakot, ka vēsts par krustu ir muļķība tiem, kas iet bojā? _____

Grieķu vārds “ģekība” 1. Kor. 1:18 ir “mōria”. Šis vārds Jaunajā Derībā sastopams tikai piecas reizes – un visas šajā vēstulē (1. Kor. 1:18, 21, 23; 2:14; 3:19). Citi šīs vārdu grupas locekļi sastopami daudzās vietās Jaunajā Derībā, un puse no tām ir Pāvila vēstulēs. Daudzi no šīs vārdu grupas gadījumiem ir tieši Pirmajā vēstulē korintiešiem.

Ģekība, par kuru Pāvils runā 1. Kor. 1:18, 23, nav tik ļoti saistīta ar zemu intelektu, cik ar amorālu rīcību un domāšanu, izpratnes trūkumu un pat sacelšanos pret Dievu. Tas izskaidro, kāpēc viņš šai tēmai pievērs tik lielu uzmanību visā šajā vēstulē korintiešiem.

Padomā par Pāvila situāciju šajā pilsētā. Viņš ierodas vietā, kas lepojas ar savām zināšanām, gudrību un kultūras izsmalcinātību. Šādā kontekstā viņš runā par galilejieti Jēzu no Nācāretes, kam bija jūdu izcelsme un kuru romieši piesita krustā un kurš pēc tam augšāmcēlās – lai izpirktu ne tikai viņu grēkus, bet arī visas pasaules grēkus. Vai šis cilvēks runā nopietni? Ko viņš cenšas pierādīt? Tas nav nekas filosofiski jauns vai dziļš, ko varētu analizēt ar filosofijas paņēmieniem; tas šķita neprāts, muļķība, kaut kas tāds, ko neviens gudrs un izglītots korintietis nevarētu uztvert nopietni.

Ja Pāvila vēsts pagāniem skanēja kā neprāts, daudziem jūdiem krusta vēsts šķita vēl sliktāka. Kurš jūds gaidīja tādu Mesiju, kuru romieši piesistu krustā? Mesijam, viņuprāt, vajadzēja romiešus padzīt, nevis ļaut sevi piesist krustā.

Tādējādi Pāvils Korintā sākumā sastapās ar lielu pretestību. Tomēr, neskatoties uz visu, evaņģēlijam tika mantotas dvēseles – gan jūdi, gan pagāni.

Kāda vēsts šeit ietverta?

Neatkarīgi no pretestības, ar kuru mēs saskaramies, Dievam ir cilvēki, kas ir gatavi uzklausīt patiesību. Mums jābūt gataviem, lai Viņš mūs varētu izmantot šo cilvēku aizsniegšanai tur, kur vien viņi atrodas, pat tādās vietās, kas ir tikpat sliktas vai pat sliktākas par Korintu.

To spēks, kas tiek glābti

Vēsts 1. Kor. 1:18 ir tik skaidra, ka to nevar nepamanīt. Tas, ko krusts nozīmē, ir atkarīgs no tā, kā uz to raugāties. Tas ir neprāts tiem, kas pretojas Dievam, bet spēks tiem, kas ilgojas pēc Viņa pestīšanas.

Izlasi Kol. 1:20 un 1. Pēt. 2:24. Ko Jēzus paveica mūsu labā pie krusta? _____

Kā jau redzējām, sludinot evaņģēliju, jāizvairās no “gudriem vārdiem, lai Kristus krusts nepaliktu bez satura” (1. Kor. 1:17). Ņemot vērā 1. Kor. 1:17, kļūst vieglāk saprast, kāpēc ģeķīguma pretstats ir Dieva spēks, nevis cilvēku gudrība (1. Kor. 1:18). Krusts, kas ir pretstats cilvēku gudrībai, atklāj, cik neprātīga patiesībā ir cilvēku gudrība.

Grieķu teksts 1. Kor. 1:18 liecina, ka “tie, kas iet bojā” (NKJV), piedzīvo savas rīcības sekas. Tekstu var lasīt arī šādi: “Jo krusta vēsts ir neprāts tiem, kas sevi iznīcina.” Grieķu darbības vārds “apollymi” (“iet bojā”) var arī nozīmēt “iznīcināt” (Jņ. 10:10). Īstenībā 1. Kor. 1:19 “apollymi” tiek tulkots kā “iznīcināt”.

Kas šeit notiek? Pāvils bībelisku pamatu šim apgalvojumam 18. pantā – par cilvēkiem, kas iet bojā, – sniedz, citējot 19. pantā Dieva vārdus no Jes. 29:14. 19. pantā Dievs ir tas, kas izraisa iznīcināšanu, kas šķiet pretrunā ar iepriekš minēto pašiznīcinošo lepnumu. Tomēr pretrunu nav. Ideja ir tāda, ka Dievs iznīcinās tos, kas jau sākotnēji sevi iznīcina.

Pretstatā tiem, kas tiek iznīcināti, frāze “mums, kas topam izglābti” (1. Kor. 1:18) norāda, ka pestīšana nāk tikai no Dieva. Pāvils saka, ka mēs tiekam glābti; mēs paši sevi nespējam glābt. Pestīšana nāk no ārēja avota. Kamēr iznīcināšana ir paša izraisīta, pestīšana var tikt dota tikai kā Dieva žēlastības dāvana grēciniekiem. Kā redzams 1. Kor. 1:21, tos, kas tic, Dievs izglābs. Ģeķīgums šajā nozīmē ir atteikšanās pieņemt to, ko Dievs piedāvājis cilvēcei caur Kristus krustu (1. Kor. 1:30), tādējādi izraisot sevis iznīcināšanu.

“Tātad grēka alga ir nāve, bet Dieva balva ir mūžīga dzīvība Kristū Jēzū, mūsu Kungā” (Rom. 6:23). Kā šis pants atkārto to, ko Pāvils rakstīja 1. Kor. 1:18, 19? _____

Krustā sistais Mesija

Pāvils rakstīja, ka “jūdi prasa zīmes, un grieķi meklē gudrību” (1. Kor. 1:22). Krusts – ideja, ka Dievs, Mesija, tiek krustā sists, – nebija zīme, ko jūdi gaidīja. Tā nebija arī tāda gudrība, kādu grieķi vēlējas. Tas bija pretēji visu cilvēku gaidām.

Patiesībā pietiek izlasīt, kā mācekļi reaģēja uz domu, ka Jēzus tiks sists krustā (sk. Mk. 8:31, 32; 9:30–32; 10:32–34), lai saprastu, cik sveša un nepatīkama bija šī ideja, īpaši jūdiem. Kā jau minēts, jūdi gaidīja Mesiju, kurš sakautu romiešus; tas nenotika, vismaz ne pasaulīgā, militārā izpratnē par “iekarošanu”.

Gadsimtiem ilgi krusts kristiešiem ir bijis ticības simbols. Mūsdienų kristiešiem ir grūti saprast, cik absurda ideja par krustā sistu Dievu bija pirmajā gadsimtā.

Tomēr tieši tāpēc, ka šī vēsts bija tik satricinoša, tā ir mūsu visdziļāko pārdomu vērtā. Krustā sistā Mesijas portrets skaidri parāda visai radībai, cik tālu Dievs bija gatavs iet, lai īstenotu pestīšanas plānu. Ideja par krustu un Kunga nāvi pie tā pati par sevi mums, grēciniekiem, ir pārsteidzoša. (Iedomājieties, ko tas nozīmēja bezvainīgajām būtnēm, kas pazina un pielūdza Kungu Jēzu Debesis!)

Izlasī Ap. d. 13:16–47 (īpaši 26., 38. un 47. pantu). Ko šis fragments māca par krusta nozīmi?

Pāvils saka, ka Kristus viņu sūtīja sludināt evaņģēliju. Tādēļ Pāvils sludina par krustā sistu Mesiju (1. Kor. 1:23). Šīs domas Viņš turpina 1. Kor. 2:1–5. Apustulis bija uzticīgs Kristus pavēlei. Sludinot evaņģēliju, viņš neizmantoja “augstprātīgus vārdus vai gudrību” (1. Kor. 2:1); viņš koncentrējās tikai uz “Jēzu Kristu un to pašu krustā sistu” (1. Kor. 2:2). Viņa runa un vēsts “nenotika pārlicinošos gudrības vārdos, bet gara un spēka izpausmē” (1. Kor. 2:4), jo patiesībā “cilvēku gudrība” acimredzami kontrastē ar “Dieva spēku” (1. Kor. 2:5).

Krustā sists Mesija bija pilnīgs pārsteigums gan jūdiem, gan grieķiem. Ko tas mums māca par to, ka Dievs ne vienmēr rīkojas tā, kā mēs gaidām? Kāpēc šo domu ir svarīgi atcerēties, īpaši tad, kad viss nenotiek tā, kā esam gaidījuši?

Kristus – Dieva spēks un gudrība

1. Kor. 1:19, 20, 30 un 31 Pāvils runā par to, cik atšķirīga ir Dieva un cilvēku gudrība un kā tās ir savstarpēji izslēdzošas. Piezīme: Pāvils neatsakās no gudrības kā tādas, bet viņš noraida cilvēku gudrību, kas cenšas sacensties ar Dievu. Cilvēku gudrība nespēj atbrīvot cilvēkus no grēka. Tikai Kristus, Dieva gudrība, var to paveikt.

<i>bet mums, kas tiekam glābti</i>	<i>[krusta vēsts] ir Dieva spēks</i>	1. Kor. 1:18 (NKJV)
<i>bet tiem, kas tiek aicināti</i>	<i>Kristus [ir] Dieva spēks</i>	1. Kor. 1:24 (NKJV)

Gan 1. Kor. 1:18, gan 1. Kor. 1:24 parāda, ka Kristus ir Dieva spēks, jo Viņš spēj glābt cilvēkus no viņu grēkiem. Patiesi, “Dievam labpatika izglābt ticīgos ar ģeķīgu sludināšanu” (1. Kor. 1:21). Frāzes “mums, kas topam izglābti” (1. Kor. 1:18), “tie, kas tic” (1. Kor. 1:21) un “tie, kas tiek aicināti” (1. Kor. 1:24) attiecas uz vienu un to pašu grupu – cilvēkiem, kas piedzīvo pestīšanu caur ticību. “Kristus evaņģēlijs [...] ir Dieva spēks par pestīšanu ikvienam, kas tic” (Rom. 1:16).

Kristus nav tikai spēks, bet arī Dieva gudrība. Tas nozīmē, ka ar Viņa palīdzību Dievs risināja grēka problēmu, ko cilvēku gudrība nespēja atrisināt. Šīs pasaules gudrība nespēj cilvēkiem atklāt Dievu (1. Kor. 1:21). Savukārt Kristū mēs kļūstam gudri pestīšanai (2. Tim. 3:15).

Izlasi 1. Kor. 1:24–29 (NKJV). Pievērs uzmanību tādiem vārdiem kā “neprāts”, “vājš”, “spēks” un “gudrs”. Kādu domu viņš pauž? _____

Lasot 1. Kor. 1:24–29, jāievēro arī jēdzieni “neprāts” un “vājš”. Ideja ir tāda, ka cilvēku gudrība var uzskatīt krusta vēsti par muļķību un vājumu. Tomēr “Dieva ģeķība ir gudrāka nekā cilvēki, un Dieva nespēks ir stiprāks nekā cilvēka” (1. Kor. 1:25). Tas, protams, nenozīmē, ka Dievs būtu vājš vai muļķis; tas vienkārši izsaka, cik tālu Viņa spēks un gudrība pārsniedz jebko cilvēcisku.

Pievērs uzmanību vārdiem: “Raugait, brāļi, savus aicinātos, nav tur taču daudz pasaules gudro, nav daudz vareno, nav daudz augsti dzimušo.” (1. Kor. 1:26).

Kāda vēsts šeit ir mums? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Elenas Vaitas grāmatā “Laikmetu ilgas” nodaļa “Golgāta” (741. – 757. lpp.).

“Lielam daudzumam mūsu dienās dzīvojošo cilvēku Golgātas krusts saistās ar svētu piemiņu, un krustā sišanas notikums izraisa svētīgas izjūtas. Bet Pāvila dienās par krustu domāja ar riebumu un šausmām. Uzskati par tādu cilvēces Glābēju, kas miris pie krusta, dabīgi izsauca apsmieklu un pretestību.

Pāvils labi zināja, kā viņa vēsti uzņems gan Korintas jūdi, gan grieķi. [...] Jūdu klausītāju vidū bija daudzi, kurus vēsts, ko Pāvils gatavojās pasludināt, noteikti sadusmos, un grieķu novērtējumā viņa vārdi šķitīs kā absolūta bezjēdzība. Cenšoties pierādīt, ka krustam var būt kāds sakars ar cilvēces glābšanu, viņu pašu uzskatīs par vājprātīgu.

Bet Pāvilam krusts bija visaugstākās uzmanības objekts. Kopš viņu apturēja krustā sistā Nacarieša sekotāju vajāšanā, apustulis nekad nemitējās krustu paaugstināt. Šajā laikā viņam tika dota atklāsme par Dieva bezgalīgo mīlestību, kā tā izpaudās Kristus nāvē; un viņa dzīvē notika brīnišķīga pārmaiņa, saskaņojot visus tā plānus un nodomus ar Debesīm. [...] Viņš tagad no personīgiem piedzīvojumiem zināja, ja grēcinieks iepazīstas ar Tēva mīlestību, kas atklājas Viņa Dēla upurēšanā, un padodas šim dievišķajam iespaidam, tad tā sirds tiek pārveidota un no tā brīža Kristus viņam nozīmē visu.” (Elena Vaita “Apustuļu darbi” 245., 246. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Ģetzemanes dārzā Jēzus sacīja: “Mans Tēvs, ja tas var būt, tad lai šis biķeris iet Man garām” (Mt. 26:39). Ko šī lūgšana saka par milzīgo cenu, ko Jēzus samaksāja pie krusta?

2. Pāvils saka: “Jo Dieva ģeķība ir gudrāka nekā cilvēki” (1. Kor. 1:25). Kādā veidā Dieva gudrība tik ļoti atšķiras no cilvēku gudrības?

3. Vēsts par krustā sistu Kristu bija šķērslis jūdiem un muļķība grieķiem. Kādi Bībeles temati, kurus mēs šodien sludinām, varētu radīt līdzīgu efektu mūsdienu klausītājiem un kāpēc?

4. Pāvils saka: “Miesīgais cilvēks nesatver to, kas nāk no Dieva Gara” (1. Kor. 2:14). Kā mēs varam runāt ar šiem cilvēkiem par Jēzu tā, lai tas skartu viņu sirdis? Vai varbūt tikai mūsu darbi var viņus aizsniegt?